

Laidiens: 10.11.2006., Nr. 181

Ministru kabineta noteikumi Nr.921

Rīgā 2006.gada 6.novembrī (prot. Nr.57 27.§)

Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu koģenerācijā

Izdoti saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 28.panta otro un septīto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. kritērijus, pēc kādiem tiek kvalificētas koģenerācijas elektrostacijas, lai tās iegūtu tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros;

1.2. koģenerācijas elektrostacijā ražotās elektroenerģijas obligātā iepirkuma un tā uzraudzības kārtību;

1.3. koģenerācijas elektrostacijā ražotās elektroenerģijas cenas noteikšanas kārtību atkarībā no koģenerācijas stacijas elektriskās jaudas un izmantojamā kurināmā;

1.4. kārtību, kādā komersants var atteikties no tiesībām pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros;

1.5. kārtību, kādā komersants, kas ieguvis tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, var saņemt izcelsmes apliecinājumu.

2. Noteikumos lietotie termini:

2.1. lietderīgā siltumenerģija - koģenerācijas iekārtā saražota siltumenerģija, ko komersants pārdod siltumenerģijas lietotājam par cenu, kas nav zemāka par kurināmā izmaksām siltumenerģijas vienas vienības saražošanai katlumājā, ja izmanto to pašu kurināmā veidu, ko koģenerācijas iekārtā, un katlumājas neto lietderības koeficients nav mazāks par 92 %, izmantojot gāzi vai šķidro kurināmo, un nav mazāks par 80 %, izmantojot cieto kurināmo. Ja komersants ir vertikāli integrēts un vienlaikus nodarbojas ar siltumenerģijas ražošanu, pārvadi un sadali, tad par lietderīgo siltumenerģiju atzīstama visa koģenerācijas iekārtā saražotā siltumenerģija. Lietderīgās siltumenerģijas apjomā neieskaita siltumenerģiju, kas saražota atsevišķos siltumenerģijas ražošanas katlos vai iegūta, ņemot tvaiku aiz tvaika katla pirms tvaika turbīnas;

2.2. mazas jaudas koģenerācijas elektrostacija - koģenerācijas elektrostacija, kurā uzstādītā elektroenerģijas ražošanas jauda nav lielāka par 1 MW;

2.3. koģenerācijas iekārta - iekārta, kura paredzēta elektroenerģijas un lietderīgās siltumenerģijas ražošanai vienā tehnoloģiskajā koģenerācijā.

II. Koģenerācijas elektrostaciju efektivitātes kritēriji un kvalifikācija, lai iegūtu tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros

3. Kvalificēties, lai iegūtu tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros vai saņemtu izcelsmes apliecinājumu, var koģenerācijas elektrostacijas, kas sastāv no koģenerācijas iekārtas un atsevišķiem siltumenerģijas ražošanas katliem vai tikai no koģenerācijas iekārtas un kas vienlaikus ražo elektroenerģiju un lietderīgo siltumenerģiju, izmantojot vienu vai vairākas šādas ražošanas tehnoloģijas:

3.1. kombinētā cikla gāzes turbīna ar siltuma utilizāciju;

3.2. tvaika kondensācijas turbīna ar termofikācijas nozartvaiku;

3.3. tvaika pretspiediena turbīna;

3.4. gāzes turbīna ar siltuma utilizāciju;

3.5. iekšdedzes dzinējs;

3.6. mikroturbīnas;

3.7. Sterlinga dzinēji;

3.8. kurināmā elementi;

3.9. tvaika dzinēji;

3.10. organiskais Renkina cikls;

3.11. citas tehnoloģijas vai to kombinācijas, ja, tās izmantojot, vienlaikus iespējams ražot elektroenerģiju un lietderīgo siltumenerģiju.

4. Lai noteiktu koģenerācijas elektrostacijas efektivitāti, aprēķina primāro energoresursu ietaupījumu, ko iegūst, koģenerācijas elektrostacijai ražojot enerģiju koģenerācijā (PEI). Aprēķiniem izmanto šādu formulu:

$$PEI = \left(1 - \frac{1}{\frac{\eta_{el}^{CHP}}{\eta_{el}^{ref}} + \frac{\eta_{th}^{CHP}}{\eta_{th}^{ref}}} \right) \times 100\%$$

, kur

η_{el}^{CHP} - koģenerācijas iekārtas elektriskais lietderības koeficients noteiktā laikposmā, ko aprēķina, izmantojot šo noteikumu 6.punktā minēto formulu;

η_{el}^{ref} - lietderības koeficients atsevišķai elektroenerģijas ražošanai atkarībā no izmantotā kurināmā veida (1.pielikums);

η_{el}^{ref} - koģenerācijas iekārtas siltuma lietderības koeficients noteiktā laikposmā, ko aprēķina, izmantojot šo noteikumu 7.punktā minēto formulu;

η_{el}^{ref} - lietderības koeficients atsevišķai siltumenerģijas ražošanai atkarībā no izmantotā kurināmā veida (1.pielikums).

5. Koģenerācijas elektrostacija atbilst efektivitātes kritērijiem un ir tiesīga pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, ja aprēķinātais primāro energoresursu ietaupījums ir:

5.1. lielāks par 1 % mazas jaudas koģenerācijas elektrostacijām;

5.2. ne mazāks par 10 % pārējām koģenerācijas elektrostacijām.

6. Koģenerācijas iekārtas elektrisko lietderības koeficientu noteiktā laikposmā, kas nav mazāks par sešiem mēnešiem, aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$\eta_{el}^{CHP} = \frac{E^{CHP}}{B}, \text{ kur}$$

E^{CHP} - koģenerācijas iekārtā saražotais elektroenerģijas daudzums attiecīgajā laikposmā, kas nav mazāks par sešiem mēnešiem (MWh);

B - kopējais kurināmā daudzums, kas patērēts elektroenerģijas un lietderīgās siltumenerģijas ražošanai koģenerācijas iekārtā attiecīgajā laikposmā, kas nav mazāks par sešiem mēnešiem (MWh).

7. Koģenerācijas iekārtas siltuma lietderības koeficientu noteiktā laikposmā, kas nav mazāks par sešiem mēnešiem, aprēķina, izmantojot šādu formulu:

$$\eta_{th}^{CHP} = \frac{Q^{CHP}}{B}, \text{ kur}$$

Q^{CHP} - koģenerācijas iekārtā saražotais lietderīgās siltumenerģijas daudzums attiecīgajā laikposmā, kas nav mazāks par sešiem mēnešiem (MWh);

B - kopējais kurināmā daudzums, kas patērēts elektroenerģijas un lietderīgās siltumenerģijas ražošanai koģenerācijas iekārtā attiecīgajā laikposmā, kas nav mazāks par sešiem mēnešiem (MWh).

8. Komersants, kurš plāno iegūt tiesības pārdot koģenerācijas elektrostacijā saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, iesniedz Ekonomikas ministrijā iesniegumu atbilstoši šo noteikumu 9.punktā noteiktajām prasībām. Iesniegumu komersants var iesniegt par ekspluatācijā jau esošu koģenerācijas elektrostaciju vai plānotu koģenerācijas elektrostaciju. Par ekspluatācijā esošu koģenerācijas elektrostaciju, kurai jau ir tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, iesniegumu iesniedz tad, ja tiek palielinātas uzstādītās

jaudas, lai novērtētu koģenerācijas elektrostacijas atbilstību šo noteikumu 5.punktā noteiktajiem efektivitātes kritērijiem pēc jaudas palielināšanas.

9. Iesniegumu sagatavo, izmantojot šo noteikumu 2.pielikumā noteikto veidlapas paraugu. Iesniegumu paraksta komersanta pilnvarotā amatpersona. Iesniegumu aizpilda datorrakstā, un tajā nedrīkst būt labojumi. Iesnieguma lapas numurē un katru lapu ar iniciāļiem paraksta komersanta pilnvarotā amatpersona. Iesniegumam pievieno šādus dokumentus:

9.1. komersanta reģistrācijas apliecības apliecinātu kopiju vai kopiju, ja iesniedzot tiek uzrādīts oriģināls;

9.2. elektroenerģijas ražošanas licences kopiju, ja licences nepieciešamība noteikta tiesību aktos;

9.3. koģenerācijas elektrostacijas aprakstu ar tehniskajiem datiem, kas pamato iesniegumā iekļautos rādītājus;

9.4. lietderīgās siltumenerģijas pārdošanas līguma vai nodomu protokola apliecinātu kopiju.

10. Ekonomikas ministrija iesniegumu izskata 20 dienu laikā. Ja iesniegums nesatur visu šo noteikumu 2.pielikumā norādīto informāciju vai iesniegumam nav pievienoti visi šo noteikumu 9.punktā noteiktie dokumenti, Ekonomikas ministrija lūdz tos iesniegt 30 dienu laikā. Ja komersants noteiktajā termiņā informāciju vai dokumentus nav iesniedzis, Ekonomikas ministrija pieņem lēmumu noraidīt iesniegumu un informē par to komersantu, nosūtot iesniegumu atpakaļ.

11. Ja iesniegums un tam pievienotie dokumenti atbilst šo noteikumu prasībām, Ekonomikas ministrija, pamatojoties uz iesniegumā sniegto informāciju, atbilstoši šo noteikumu 4., 5., 6. un 7.punktā noteiktajai kārtībai 20dienu laikā pēc visas nepieciešamās informācijas saņemšanas pārbauda koģenerācijas elektrostacijas atbilstību šo noteikumu 5.punktā noteiktajiem efektivitātes kritērijiem. Ja koģenerācijas elektrostacija atbilst minētajiem kritērijiem, Ekonomikas ministrija pieņem lēmumu par tiesību piešķiršanu komersantam pārdot attiecīgajā koģenerācijas elektrostacijā saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros un izsniedz komersantam attiecīgu lēmumu (trijos eksemplāros).

12. Ekonomikas ministrija pieņem lēmumu nepiešķirt komersantam tiesības pārdot attiecīgajā koģenerācijas elektrostacijā saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros šādos gadījumos:

12.1. koģenerācijas elektrostacija neatbilst šo noteikumu 5.punktā noteiktajiem efektivitātes kritērijiem;

12.2. iesniegumā vai tam pievienotajos dokumentos sniegtie dati ir pretrunīgi vai nav pienācīgi pamatoti, vai arī ir pieļautas aritmētiskas kļūdas, nosakot koģenerācijas elektrostacijas atbilstību šo noteikumu 5.punktā minētajiem efektivitātes kritērijiem.

13. Ekonomikas ministrijas lēmumu nepiešķirt komersantam tiesības pārdot attiecīgajā koģenerācijas elektrostacijā saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros komersants var pārsūdzēt Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

III. Obligātā iepirkuma kārtība un uzraudzība

14. Obligāto iepirkumu īsteno, pamatojoties uz publiskā tirgotāja (turpmāk - tirgotājs) un komersanta vai tā pilnvarotas personas līgumu. Pirms līguma slēgšanas komersants iesniedz tirgotājam vienu no šo noteikumu

11.punktā minētā Ekonomikas ministrijas lēmuma eksemplāriem.

15. Lai pārdotu elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, koģenerācijas elektrostaciju aprīko ar:

15.1. koģenerācijas iekārtā saražotās, elektrotīklā nodotās un no tīkla saņemtās elektroenerģijas uzskaites mēraparātiem, kas atbilst attiecīgās elektroenerģijas sistēmas operatora (turpmāk - sistēmas operators) noteiktām un publicētām tehniskajām prasībām. Uzskaites mēraparātu uzstādīšanas un noplombēšanas aktu paraksta koģenerācijas elektrostacijas, sistēmas operatora un tirgotāja pārstāvji;

15.2. siltumenerģijas uzskaites mēraparātu vai mēraparātu sistēmu, kas nodrošina koģenerācijas iekārtā saražotās siltumenerģijas, atsevišķos siltumenerģijas ražošanas katlos vai citā veidā saražotās siltumenerģijas un lietotājam pārdotās lietderīgās siltumenerģijas atsevišķu uzskaiti;

15.3. mēraparātu vai mērītājus sistēmu, kas nodrošina koģenerācijas iekārtā un citās siltumenerģijas ražošanas iekārtās patērētā kurināmā atsevišķu uzskaiti.

16. Laikā, kad koģenerācijas elektrostacija elektroenerģiju neražo vai ražo mazāk, nekā patērē savām vajadzībām, tā pērk elektroenerģiju no tirgotāja.

17. Norēķinu periods par elektroenerģijas pārdošanu un pirkšanu obligātā iepirkuma ietvaros ir viens kalendāra mēnesis.

18. No koģenerācijas elektrostacijas, kas ir saņēmusi tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, tirgotājs iepērk tikai koģenerācijā saražotās elektroenerģijas pārpalikumu, kas atlicis pēc elektroenerģijas izlietošanas koģenerācijas elektrostacijas vajadzībām. Atlikušo elektroenerģijas daudzumu aprēķina šo noteikumu 19.punktā noteiktajā kārtībā.

19. Norēķinu periodā koģenerācijā saražotās elektroenerģijas daudzumu, kas atlicis pēc elektroenerģijas izlietošanas koģenerācijas elektrostacijas vajadzībām, nosaka šādi:

19.1. aprēķina faktisko kopējo koģenerācijas iekārtas enerģijas ražošanas lietderības koeficientu, izmantojot šādu formulu:

$$\eta_{fakt}^{CHP} = \frac{E_{np}^r + Q_{np}}{B_{np}} \times 100\%$$

, kur

E_{np}^r - norēķinu periodā koģenerācijas iekārtā saražotais elektroenerģijas daudzums, kas noteikts saskaņā ar uzskaites mēraparātu rādījumiem ģeneratora izejā (MWh);

Q_{np} - norēķinu periodā koģenerācijas iekārtā saražotais lietderīgās siltumenerģijas daudzums (MWh);

B_{np} - norēķinu periodā koģenerācijas iekārtā patērētais kurināmā daudzums (MWh);

19.2. pieņem, ka koģenerācijā saražotās elektroenerģijas daudzums, kas atlicis pēc elektroenerģijas izlietošanas koģenerācijas elektrostacijas vajadzībām, norēķinu periodā ir vienāds ar elektrotīklā nodotās elektroenerģijas daudzumu, ja ir ievērots viens no šādiem nosacījumiem:

19.2.1. koģenerācijas iekārtai, kurā izmanto šo noteikumu 3.1. vai 3.2.apakšpunktā noteikto tehnoloģiju, faktiskais kopējais enerģijas ražošanas lietderības koeficients ir 80 % vai lielāks;